

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 1 februari 1927 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1927—1928 av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna.

(1:a avd.)

A. Kungl. hovstaten.

1:o) I den till riksdagen den 4 januari 1927 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1927—1928 har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i avseende å första huvudtiteln (punkt 1) föreslagit riksdagen att till förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 150,000 kronor.

Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning.
[1*.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 1 och 2 av återopade statsrådsprotokollet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 150,000 kronor.

2:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 70,000 kronor.

Förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel.
[2.]

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att till täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 90,000 kronor.

Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven.
[3.]

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

Bihang till riksdagens protokoll 1927. 6 saml. 1 häft. (Nr 1.)

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 2—4 av åberopade statsrådsprotokollet.

Till förstärkning av ordinarie anslaget till ved och kol för de kungl. hoven, vilket anslag alltsedan år 1858 utgått med oförändrat belopp 50,000 kronor, har riksdagen under en följd av år anvisat särskilda anslag. För innevarande budgetår utgår sålunda såsom förstärkningsanslag ett belopp av 95,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må till *täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 90,000 kronor.

Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.

4:o I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 25,000 kronor.

[4.]

B. Kungl. slottsstaten.

Stockholms slott.

Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.

5:o Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 50,000 kronor.

[5.]

Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.

6:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att *dels* ur riksstaten utesluta de ordinarie anslagen till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott samt till brandväsendet och yttre lyshållningen vid Stockholms slott;

dels ock i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott med 33,750 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 9—12 av åberopade statsrådsprotokollet.

[6.]

Under riksstatens första huvudtitel äro för närvarande uppförda *dels* ett ordinarie anslag å 22,500 kronor till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott, *dels* ett ordinarie anslag å 11,250 kronor till brandväsendet och yttre lyshållningen vid Stockholms slott. Från förstnämnda anslag skola bestridas kostnaderna för säkerhetstjänsten inom slottet — genom slottsknektar m. fl. — ävensom för lys- och renhållning i de olika »slottssvalven» samt i korridorer och trappor men icke i de inre våningarna och rummen. Från det senare anslaget skola bestridas kostnaderna för åtgärder till förekommande av eldfara samt för underhåll och anskaffande av härför erforderlig materiel ävensom för lyshållning på borggården m. fl. platser utom själva slottet.

Departementschefen har anfört följande:

»Med hänsyn till de likartade medelsbehov, som täckas av de utav mig nu i ett sammanhang anmälda anslagen till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott samt till brandväsendet och yttre lyshållningen vid slottet, synes det mig lämpligt, att dessa anslag sammanföras till ett, med benämning »Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott». I riksstaten torde sålunda böra uppföras ett ordinarie anslag för nämnda ändamål å sammanlagda beloppet av de nu utgående särskilda ordinarie anslagen, eller 33,750 kronor; och böra förty sistnämnda båda anslag uteslutas ur riksstaten.

En förstärkning av ifrågavarande anslagsmedel är givetvis behöfvig även för nästkommande budgetår. Förstärkningen torde böra bestämmas till 25,500 kronor, motsvarande summan av nu utgående förstärkningar av de hittillsvarande särskilda ordinarie anslagen.

I likhet med riksmarskalksämberet anser jag, att den brist, som under budgetåret 1925—1926 uppkommit å anslag till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott, bör täckas genom särskilt för ändamålet beviljat anslag, vilket för utjämning av huvudtitelns slutsumma torde böra upptagas till 2,150 kronor. Ett sammanförande av anslagen för polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott samt för brandväsendet och yttre lyshållningen vid slottet synes mig kunna underlätta en sådan disposition av de för ändamålen tillgängliga medlen, att brister därå icke vidare skola behöva uppkomma.»

I enlighet med departementschefens förslag har Kungl. Maj:t nu äskat *dels* ett ordinarie anslag till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott med 33,750 kronor, *dels* ett extra anslag å 25,500 kronor till täckande av motsedd brist å nyssnämnda ordinarie anslag, *dels* ock ett extra anslag å 2,150 kronor till täckande av under budgetåret 1925—1926 uppkommen brist å anslag till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott.

Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, har icke givit utskottet anledning till erinran; och får utskottet beträffande det under förevarande punkt framställda äskandet hemställa,

att riksdagen må

a) ur riksstaten utesluta de ordinarie anslagen till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott samt till brandväsendet och yttre lyshållningen vid Stockholms slott;

b) i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott med 33,750 kronor.

Täckande av motsedd brist å anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.

7:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7) och under hänvisning till vad under närmast föregående punkt anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *täckande av motsedd brist å anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 25,500 kronor.

[7.]

Täckande av under budgetåret 1925—1926 uppkommen brist å anslag till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott.

8:o) Under hänvisning till vad under punkt 6:o anförts får utskottet, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8), hemställa,

att riksdagen må till *täckande av under budgetåret 1925—1926 uppkommen brist å anslag till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 2,150 kronor.

[8.]

Övriga kungl. slott.

Drottningholms, Gripsholms, Ulriksdals, Haga, Strömsholms och Rosersbergs slott.

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att *dels* ur riksstaten utesluta de ordinarie anslagen till Drottningholms slott, till Gripsholms slott, till Ulriksdals slott, till Haga lustslott och park, till Strömsholms slott samt till Rosersbergs slott;

dels i riksstaten uppföra ett ordinarie reservationsanslag till Drottningholms, Gripsholms, Ulriksdals, Haga, Strömsholms och Rosersbergs slott med 111,500 kronor;

dels — med förklarande, att vad riksdagen enligt skrivelse den 24 maj 1917, nr 177, beslutat i fråga om utbetalande av årligt bidrag av Djurgårdskassans överskottsmedel till underhåll och vård av Haga slottspark skall upphöra att gälla — medgiva, att av Djurgårdskassans den 30 juni 1927 befintliga överskottsmedel må till säkerställande av förvaltningen och driften vid Drottningholms, Gripsholms, Ulriksdals, Haga, Strömsholms och Rosersbergs slott under budgetåret 1927—1928 användas ett belopp av 45,000 kronor;

dels ock medgiva, att av Djurgårdskassans den 30 juni 1927 befintliga

[9.]

överskottsmedel må för sådana byggnads- och reparationsarbeten vid nämnda kungl. lustslott, vilka icke äro att hänföra till sedvanligt årligt underhåll, användas ett belopp av 20,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 13—37 av åberopade statsrådsprotokollet.

För de kungl. lustslotten, nämligen Drottningholms, Gripsholms och Ulriksdals slott, Haga lustslott och park samt Strömsholms och Rosersbergs slott, äro i riksstaten uppförda särskilda ordinarie anslag till täckande av vad som för respektive slotts underhåll erfordras, sedan från beräknade utgifter dragits de inkomster av olika slag, som kunna påräknas för slotten. Ifrågavarande anslag, som till beloppen i regel fastställts omkring mitten av förra århundradet, blevo under kristiden otillräckliga för sina ändamål; och hava förty under de senare åren för slotten, utom såvitt angår Rosersbergs slott, anvisats särskilda anslag till förstärkning av de ordinarie anslagen.

I riksstaten för budgetåret 1926—1927 hava de ordinarie anslagen för de kungl. lustslotten uppförts med tillhoppa 52,850 kronor samt de extra anslagen med sammanlagt 108,200 kronor. I sistnämnda anslagssumma ingår emellertid ett anslag å 45,000 kronor, avseende en engångsutgift för vissa anordningar vid Gripsholms slott till skydd mot eldfara. Frånsett detta belopp uppgå alltså de ordinarie och extra anslagsmedlen för slotten till sammanlagt 116,050 kronor.

Utöver de ordinarie anslagen med tillhörande förstärkningsanslag har riksdagen vid olika tillfällen beviljat medel till genomförande av vissa mera betydande ombyggnader och reparationer vid de olika slotten. Vidare hava dels för byggnads- och reparationsarbeten m. m., dels ock för förvaltningen av vissa slott av den s. k. Djurgårdskassans överskottsmedel kunnat under ett antal år disponeras icke obetydliga belopp. Slutligen bör i detta sammanhang erinras, att för underhåll och vård av Haga slottspark utgår bidrag från Stockholms stad.

I samband med ifrågavarande anslagsäskande har Kungl. Maj:t upptagit till behandling en av riksdagens år 1924 församlade revisorer väckt fråga om ökat bidrag till Djurgårdskassan från Stockholms stad, i vilket ärende riksdagen uttalat sig i skrivelse den 31 maj 1925 nr 265. Riksdagen anhöll härvid, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för åvägbringande av överenskommelse mellan staten och Stockholms stad för erhållande från stadens sida av ökat bidrag till vägar och parker å Djurgården. Jämväl tvenne andra av 1926 års riksdag väckta, Djurgårdskassan berörande frågor hava uti detta sammanhang av Kungl. Maj:t upptagits till behandling. Den ena av dessa frågor rör användningen av Djurgårdskassans överskottsmedel samt ifrågavarande medels redovisning och förvaltning. Den andra åter avser erhållande från Stockholms stads sida av väsentligt ökat bidrag

Vissa av riksdagen gjorda framställningar rörande Djurgården och Haga slottspark.

till vård och underhåll av parken vid Haga slott. Sistnämnda båda spörsmål hava genom riksdagens skrivelse den 23 mars 1926, nr 107, underställts Kungl. Maj:ts prövning.

I anledning av de sålunda av riksdagen väckta frågorna har departementschefen, sedan närmare utredning i ärendet verkställets, nu lämnat följande meddelanden.

»Av Djurgårdskassans överskottsmedel disponeras för närvarande för de kungl. lustslottens behov m. m. ett belopp av sammanlagt högst 67,500 kronor för år räknat. Därav utgöra 52,500 kronor kostnader för förräntning och amortering av vissa kassans åvilande, ur Djurgårdsfonden upptagna lån. Aterstoden utgår dels i form av ett bidrag om 3,000 kronor till underhåll och vård av Haga slottspark, dels med högst 12,000 kronor till säkerställande av Ulriksdals kungsgårds förvaltning och drift.

På sätt av den föregående redogörelsen framgår, äro — huvudsakligen till följd av det nyligen träffade avtalet mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Stockholms stad, å andra sidan — för framtiden rikligare överskottsmedel från Djurgårdskassan att förvänta. Härigenom beredes möjlighet att i större utsträckning än för närvarande är fallet hämta bidrag ur dessa medel för de kungl. lustslottens räkning, vilket är av så mycket större betydelse och värde, som, på sätt riksdagens revisorer av år 1925 påpekat, vid åtskilliga av slotten behov föreligga av i vissa fall ganska omfattande och kostsamma reparationsarbeten. I den mån Djurgårdskassan i en framtid kan lösgöras från oförmålda, kassan nu åvilande förräntnings- och amorteringsförpliktelser, torde ytterligare medel komma att stå till förfogande.

Jag finner mig sålunda böra förorda, att med början från och med nästkommande budgetår Djurgårdskassans överskottsmedel i vidgad omfattning tagas i anspråk för de kungl. lustslottens behov. Lika med riksdagens revisorer anser jag därvid lämpligt, att i stället för de särskilda riksstatsanslag, som nu anvisas för de olika slotten, uppföres ett gemensamt anslag av reservationsanslags natur för underhåll och reparation av nämnda slott. Detta anslag lärer till hela sitt belopp böra upptagas såsom ordinarie anslag. I anslutning till revisorerernas, av statskontoret biträdda uppfattning synes mig detta reservationsanslag böra beräknas till belopp, motsvarande skillnaden mellan slottens sammanlagda behov av statsmedel och det för ändamålet disponibla överskottet av Djurgårdskassans medel. Att, såsom riksräkenskapsverket ifrågasatt, upptaga dessa överskottsmedel å budgetens inkomstsida eller i riksstaten inrymma Djurgårdskassans samlade inkomster och utgifter förefaller mig icke vara nödigt och lämpligt för vinnande av det med ifrågavarande omläggning åsyftade ändamålet.

Riksdagens revisorer hava ansett, att, vid sidan av de för slottens ordinarie underhåll avsedda medlen, borde av Djurgårdskassans överskott ställas till riksmarskalksämbetets disposition visst årligt belopp för sådana reparationer eller ombyggnader, som icke vore att hänföra till ordinarie underhåll. Mot detta förslag, vilket biträts av riksmarskalksämbetet, har jag ingen erinran att göra.

I likhet med riksdagens revisorer finner jag det i sin ordning, att för Djurgårdskassan — liksom för de kungl. lustslotten nu sker — särskild stat fastställas samt att kassans förvaltning och räkenskaper varda granskade av riksdagens revisorer och riksräkenskapsverket. Riksmarskalksämbetet har anmält sin avsikt att föranstalta om en sådan omläggning av räkenskaps-

perioden för kassan, att densamma skulle komma att avse tiden 1 juli—30 juni i stället för, såsom nu, kalenderår. För övergång till det nya systemet torde, på sätt riksräkenskapsverket anfört, särskild räkenskap böra uppläggas för första halvåret 1927.

I anslutning till riksmarskalksämbe- tets framställning är jag av den uppfattningen, att Djurgårdskassan den 30 juni 1927 torde äga en sådan ställning, att av dess då befintliga överskottsmedel ett bidrag av 65,000 kronor bör kunna beräknas för de kungl. lustslottens behov. Av nämnda disponibla överskottsmedel skulle enligt riksmarskalksämbe- tets förslag, mot vilket jag ej har någon erinran att göra, ett belopp av 20,000 kronor tagas i anspråk för reparationer eller ombyggnader utanför det ordinarie underhållet. För täckande av lustslottens allmänna medelsbehov skulle följaktligen för budgetåret 1927—1928 stå till förfogande ett belopp av 45,000 kronor, i vilket de nu utgående bidragen om sammanlagt 15,000 kronor till säkerställande av Ulriksdals kungsgårds förvaltning och drift samt till underhåll och vård av Haga slottspark äro inbegripna. Sistnämnda medelsdispositioner böra givetvis för framtiden upphöra såsom sådana. Särskilt beslut i detta avseende från riksdagens sida erfordras dock allenast i fråga om det av 1917 års riksdag fattade, tillsvidare gällande beslutet om årligt bidrag till Haga. Vad Ulriksdal angår har bidraget lämnats genom årliga riksdagsbeslut.»

I fråga om granskningen av Djurgårdskassans räkenskaper, vilken fråga berörts av 1925 års revisorer ävensom i riksdagens ovannämnda skrivelse den 23 mars 1926, har riksmarskalksämbe- tet meddelat, att ämbetet för sin del vore villigt att årligen dels vid ingivandet till Kungl. Maj:t för prövning och fastställelse av sedvanliga förslag till stater för de olika slotten jämväl avgiva förslag till stat för Djurgårdsförvaltningen, därvid särskilt torde böra beräknas för lustslottens vård och underhåll avsett bidrag av Djurgårdskassans eventuella överskottsmedel, dels ock vid överlämnandet i vanlig ordning till riksräkenskapsverket för vederbörlig granskning av slottens räkenskaper likaledes överlämna Djurgårdskassans räkenskaper.

Beträffande medelsbehovet för de kungl. lustslotten under budgetåret 1927—1928 har riksmarskalksämbe- tet framlagt följande beräkningar i fråga om behovet av statsmedel.

Drottningholms slott.....	95,500
Gripsholms »	9,000
Ulriksdals »	33,520
Haga »	14,500
Strömsholm »	6,000
Rosersberg »	3,000

Kronor 161,520.

Till riksmarskalksämbe- tets förfogande för reparationer eller ombyggnader utom ordinarie underhållet begäres

20,000

Kronor 181,520.

*Medelsbehovet
för de kungl.
lustslotten
under budget-
året 1927—
1928.*

Beräknat överskott i Djurgårdskassan den 1 juli 1927.....	65,000
Erforderligt tillskott av statsmedel	116,520
	Kronor 181,520.

Departementschefen har beträffande medelsbehovet för budgetåret 1927—1928 anför, att de av ståthållarämbetena å lustslotten gjorda, av riksmarskalksämberet understödda framställningarna om statsmedel för täckande av de allmänna medelsbehoven vid slotten innebure i förhållande till nu för samma ändamål använda statsmedel mera betydande stegringar endast beträffande Drottningholms och Ulriksdals slott. Ehuru väl behovet av ökade medel för underhåll och vård av dessa slott med därtill hörande anläggningar syntes vara ofrånkomligt, hade departementschefen dock funnit möjligt att något nedsätta de begärda beloppen, nämligen med 3,000 kronor beträffande Drottningholm och ungefär 2,000 kronor för Ulriksdals vidkommande. I övrigt hade departementschefen icke något att erinra mot riksmarskalksämberets föreliggande framställningar. Det allmänna medelsbehovet vid de kungl. lustslotten skulle alltså enligt detta förslag för budgetåret 1927—1928 kräva ett sammanlagt belopp av i runt tal 156,500 kronor i statsmedel. Säsom departementschefen förut anmält, skulle av Djurgårdskassans den 30 juni 1927 befintliga överskottsmedel säsom bidrag till täckande av det allmänna medelsbehovet vid de kungl. lustslotten kunna för budgetåret 1927—1928 tagas i anspråk ett belopp av 45,000 kronor. Med hänvisning till vad som anförts i fråga om upptagande i riksstaten för nämnda budgetår av anslag till de kungl. lustslotten, skulle alltså för dessa slott erfordras ett anslag av 111,500 kronor. Detta anslag, som skulle erhålla reservationsanslags natur, syntes lämpligen böra benämnas »Drottningholms, Gripsholms, Ulriksdals, Haga, Strömsholms och Rosersbergs slott».

*Utskottets
yttrande.*

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser disponerande för lustslottens behov av överskottsmedel från Djurgårdskassan, för budgetåret 1927—1928 65,000 kronor, har utskottet icke funnit anledning till erinran. Med tillfredsställelse har utskottet härvid tagit del av riksmarskalksämberets förklaring, att Djurgårdskassans räkenskaper för framtiden skola överlämnas till riksräkenskapsverket för granskning. Härigenom synes nämligen det av 1925 års revisorer uttalade önskemålet, att denna kassas förvaltning och räkenskaper för framtiden skulle kunna på ett mera ingående och allsidigt sätt granskas, bliva på ett tillfredsställande sätt tillgodosett.

Vad därefter angår frågan om medelsbehovet för de kungliga lustslotten under budgetåret 1927—1928, vill utskottet till en början meddela följande uppgift å de medel, som genom särskilda statsanslag eller av Djurgårdskassans överskottsmedel ställts till förfogande under budgetåret 1926—1927 samt nu av Kungl. Maj:t äskats för budgetåret 1927—1928:

	1926—1927	1927—1928
Drottningholms slott	74,600	95,500
Gripsholms »	9,000	9,000
Ulriksdals »	24,450	31,500
Haga »	14,500 ¹	14,500 ¹
Strömsholm »	5,500	6,000
Rosersbergs »	3,000	3,000
	Kronor 131,050	156,500
Extra anvisningar	45,000	38,000
	Kronor 176,050	194,500.

Av ovanstående sammanställning framgår, att Kungl. Maj:t nu äskat en betydande ökning av underhållsmedlen för ifrågavarande kungl. slott, här nedan benämnda de kungl. lustslotten, en ökning, som särskilt framträder i avseende å Drottningholms och Ulriksdals slott. Härtill kommer den omständigheten, att, såsom av departementschefens utredning i ärendet framgår, Stockholms stads bidrag till underhåll och vård av Hagaparken fr. o. m. den 1 juli 1926 höjts från 3,000 till 10,000 kronor. Detta innebär alltså, att sistnämnda belopp står till förfogande för ändamålet under budgetåret 1927—1928 och att för framtiden en ökning av de disponibla underhållsmedlen med 7,000 kronor kan påräknas. Under det att tidigare anslagen till de olika slotten anvisats dels såsom ordinarie anslag, dels ock såsom förstärkningsanslag till dessa, har Kungl. Maj:t nu ansett, att samtliga underhållsmedel böra uppföras å riksstaten under ett och samma ordinarie anslag.

Utskottet har icke ansett sig böra föreslå större sänkning i det av Kungl. Maj:t ifrågasatta beloppet av de medel, som skulle avses för lustslottens behov under budgetåret 1927—1928, än med omkring 5,000 kronor. Medelsbehovet, som av Kungl. Maj:t, förutom en extra anvisning å 18,000 kronor, beräknats till 176,500 kronor, föreslår alltså utskottet skola beräknas till i avrundat tal 171,000 kronor. För täckande av ifrågavarande belopp torde i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag 65,000 kronor kunna disponeras av Djurgårdskassans överskottsmedel. Återstoden av det erforderliga beloppet, 106,000 kronor, synes emellertid icke böra i sin helhet uppföras å ordinarie stat, detta med hänsyn särskilt till att åtminstone en del av beloppet avses för bestridande av kostnader, som icke kunna betecknas såsom utgifter för kontinuerligt underhåll vid slotten eller för säkerställande av dessas förvaltning. Härtill kommer, att behovet av vissa mera omfattande ny- och ombyggnadsarbeten samt större reparationer å lustslotten tala för, att ett särskilt extra anslag upptages för detta ändamål. Utskottet har därför velat föreslå den uppdelningen av ifrågavarande belopp, 106,000 kronor, att 86,000 kronor disponeras såsom ordi-

¹ Härtill kommer bidrag från Stockholms stad, 10,000 kronor.

narie reservationsanslag för de kungl. lustslottens underhåll, avseende jämväl att säkerställa förvaltningen och driften vid slotten, medan åter för ny- och ombyggnader samt större reparationer vid dessa slott i riksstaten uppföres ett extra reservationsanslag å 20,000 kronor.

I fråga om dispositionen av överskottsmedlen från Djurgårdskassan, 65,000 kronor, vill utskottet föreslå, att 50,000 kronor tillgodoföres det ordinarie anslaget och återstoden 15,000 kronor det extra anslaget. Dessa överskottsmedel skulle härigenom komma att upptagas i de årliga budgetredovisningarna, ett förhållande som måste anses vara ägnat att åstadkomma större reda och överskådlighet beträffande de för lustslottens behov disponerade medlen.

Utskottet anser sig jämväl böra i detta sammanhang framhålla angelägenheten av att, oaktat anslagsmedlen för de olika lustslotten nu sammanförts, särskilda räkenskaper allt fortfarande föras för de olika slotten, ävensom att i kommande statsverkspropositioner förslagsstater framläggas såväl för de särskilda slotten som för Djurgårdsförvaltningen.

Under hänvisning till vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) ur riksstaten utesluta de ordinarie anslagen till Drottningholms slott, till Gripsholms slott, till Ulriksdals slott, till Haga lustslott och park, till Strömsholms slott samt till Rosersbergs slott;

b) i riksstaten under avdelningen »övriga kungl. slott» uppföra ett nytt ordinarie reservationsanslag till underhåll m. m. av övriga kungl. slott med 86,000 kronor;

c) för *ny- och ombyggnader samt större reparationer vid övriga kungl. slott* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag å 20,000 kronor;

d) — med förklarande, att vad riksdagen enligt skrivelse den 24 maj 1917, nr 177, beslutat i fråga om utbetalande av årligt bidrag av Djurgårdskassans överskottsmedel till underhåll och vård av Haga slottspark skall upphöra att gälla — medgiva, att av Djurgårdskassans den 30 juni 1927 befintliga överskottsmedel må under budgetåret 1927—1928 överföras till förenämnda båda anslag ett belopp av 65,000 kronor med 50,000 kronor till det ordinarie och 15,000 kronor till det extra reservationsanslaget.

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att för utförande av vissa byggnadsarbeten vid två under Gripsholms slott hörande torp för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra anslag av 18,000 kronor.

Vissa byggnadsarbeten vid två under Gripsholms slott hörande torp.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 38—41.

Departementschefen har framhållit, att den i ärendet förebragta utredningen syntes honom till fullo ådagalägga, att med uppförande av nya uthus- och ekonomibyggnader vid de under Gripsholms slott och kungsgård hörande torpen Långsjökärr och Skirsjötorp, vilka torp måste anses behövlige för slottets skogsförvaltning och som avsågos för bostäder, det ena åt en skogvaktare och det andra åt en fast anställd skogsarbetare, icke längre kunde anstå. Då slottskassans tillgångar icke medgåve bekostandet av nybyggnaderna vid torpen, tillstyrkte departementschefen, att medel för ändamålet bereddades genom äskande av anslag å riksstaten för nästkommande budgetår.

Beträffande storleken av det erforderliga anslagsbeloppet förutsätter departementschefen i likhet med riksmarskalksämberet, att byggnadsarbetena utföras i huvudsaklig överensstämmelse med det av arkitekten Gramén uppgjorda, med alternativ II betecknade förslaget och med iakttagande av de av denne i övrigt lämnade anvisningarna. Under sådana förhållanden biträdde departementschefen riksmarskalksämberets hemställan, att anslagsbeloppet må beräknas till 18,000 kronor.

Utskottet, som vill erinra om att ståthållarämbetets på Gripsholms slott framställning, vilken ligger till grund för Kungl. Maj:ts anslagsäskanden i denna punkt, gjordes så tidigt som år 1921, då helt andra förhållanden än nu voro rådande, har icke av den föreliggande utredningen känt sig övertygat om lämpligheten av de föreslagna byggnadsarbetena. I allt fall synes något anslag på riksstaten icke böra för ändamålet beviljas, utan torde, därest det visar sig erforderligt att vidtaga någon nybyggnad vid torpen, det under punkt 9:o) av utskottet tillstyrkta anslaget till ny- och ombyggnader samt större reparationer vid de kungl. lustslotten härför kunna tagas i anspråk.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

C. Övriga ordinarie anslag.

11:o) Beträffande de i nu gällande riksstat under första huvudtiteln uppförda ordinarie anslag, som icke här ovan behandlats, har någon förändring icke ifrågasatts, varför utskottet hemställer,

*Övriga ordi-
narie anslag.*

att samtliga de ordinarie anslag under första huvudtiteln, som icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1927—1928 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 1 februari 1927.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. *Kvarnzelius*, A. C. *Lindblad*, A. F. *Vennersten*, J. L. *Widell*, J. *Nilsson* i Malmö, C. P. V. *Nilsson* i Gränebo, O. *Bergqvist*, A. *Pers*, J. G. *Wallis*, E. A. *Hallin* och C. I. *Asplund*;

från andra kammaren: herrar A. *Anderson* i Råstock, K. V. *Rydén*, A. *Wiklund*, P. *Nilsson* i Bonarp, S. *Bengtsson* i Norup, O. *Olsson* i Kullenbergstorp, A. Å:son *Törnkvist* i Karlskrona, B. F:son *Holmgren*, O. *Nilsson* i Örebro, S. *Persson* i Fritorp, E. *Andersson* i Prästbol och E. G. E. *Eriksson* i Stockholm.

Verkliga utgifter.

I. Första huvudtiteln. Kungl. hov- och slottsstaterna.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Kungl. hovstaten.			
1	Kungl. Maj:ts hovhållning.....	800,000	
2	Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning		150,000
3	Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan	192,000	
4	Förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel.....		70,000
5	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland.....	26,000	
6	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke.....	26,000	
7	Ved och kol för de kungl. hoven	50,000	
8	Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven		90,000
9	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.....	56,400	
10	Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten		25,000
11	Kungl. hovstallets utfodring.....	45,000	
	Säger för kungl. hovstaten	1,195,400	335,000
B. Kungl. slottsstaten.			
Stockholms slott:			
1	Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader	63,000	
2	Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader		50,000
3	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott	33,750	
4	Täckande av motsedd brist å anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.....		25,500

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
5	Täckande av under budgetåret 1925—1926 uppkommen brist å anslag till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott		2,150
		96,750	77,650
6	Övriga kungl. slott: Underhåll m. m. av övriga kungl. slott, <i>reservationsanslag</i>	86,000	
7	Ny- och ombyggnader samt större reparationer vid övriga kungl. slott, <i>reservationsanslag</i>		20,000
	Säger för kungl. slottsstaten	182,750	97,650
	Summa	1,378,150	432,650